

ŞİKAYET NO :02.2013.569

KARAR TARİHİ : 27/02/2014

KISMEN TAVSİYE KISMEN RET KARARI

ŞİKAYETÇİ

- : 1- M.K.
- 2- Y K
- 3- R.A
- 4- K.B.
- 5- T G
- 6- H.U
- 7- G.B.
- 8- G.B.

ŞİKAYET EDİLEN İDARE

: Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı

ŞİKAYETİN KONUSU

: Şikayetçiler, Yükseköğretim Kurulunun 06.06.2013 tarihli kararı uyarınca yapılan Teknik Öğretmenler İçin Mühendislik Tamamlama Programı Giriş Sınavına, Teknik Eğitim Fakültesi bölümlerinden olan, yapı ressamlığı öğretmenliği, yapı tasarımı öğretmenliği ve hazır giyim öğretmenliği alanlarından mezun olanların dahil edilmediğini belirterek, bu bölüm mezunlarının da mühendislik tamamlama programına dahil edilmesini talep etmektedirler.

ŞİKAYET BAŞVURU TARİHİ

: 28.08.2013-05.09.2013 tarihleri arası

I.USÛL

A. Şikayet Başvuru Süreci

1) Şikâyet başvuruları 28/08/2013 - 05/09/2013 tarihleri arasında Kurumun resmi internet adresi aracılığıyla elektronik ortamda yapılmıştır. Şikayet başvurusunun karara bağlanması için 28/3/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 41/1-a maddesi ve İmza Yetkileri Yönergesinin 7'nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca, şikayetin incelenmesine ve araştırmasına geçilmiş ve 02.2013/569 şikayet no.lu Kısmen Tavsiye- Kısmen Ret önerisiyle Kamu Başdenetçisine sunulmuştur.

B. Ön İnceleme Süreci

2) Şikâyet sebep ve konularının aynı olduğu anlaşılan 02.2013.569,02.2013.570, 02.2013.571 , 02.2013.581, 02.2013.582, 02.2013.583, 02.2013.584, 02.2013.641, 02.2013.569 sayılı şikâyet dosyaları 02.2013.569 no' lu dosyada birleştirilmiş, şikâyet başvurularının ön incelemelerinde bir kısım şikâyetçilerin (02.2013.569,02.2013.570,02.2013.581,02.2013.582) diğer başvuru şartlarını taşımakla beraber idari başvuru yollarını tüketmedikleri anlaşılmaktadır. İdarenin aynı konu hakkında yapılan başvurulara verdiği cevapların aynı nitelikte olması ve genellikle arz etmesinden dolayı bireysel idari başvurunun idarenin cevabını ve sonucu değiştirmeyeceği düşünüldüğünden idari başvuru yollarının tüketilmesi aranmaksızın inceleme ve araştırma aşamasına geçilmiştir.

Yapılan ön inceleme neticesinde, şikâyetin inceleme ve araştırmasına engel bir eksikliğin bulunmadığı tespit edilmiştir.

II. OLAY VE OLGULAR

A. Şikâyetçilerin Konu Hakkındaki Açıklamaları ve İddiaları

3) Şikâyetçiler kurumumuza yapmış oldukları şikâyet başvurularında, Yükseköğretim Kurulunun 06.06.2013 tarihli kararı uyarınca yapılan Teknik Öğretmenler İçin Mühendislik Tamamlama Programı Giriş Sınavına, Teknik Eğitim Fakültesi bölümlerinden olan, yapı ressamlığı öğretmenliği, yapı tasarımı öğretmenliği ve hazır giyim öğretmenliği alanlarından mezun olanların dahil edilmediğini, yapı ressamlığı ve yapı tasarımı mezunlarına mimarlık tamamlama programı hakkı tanınmadığını belirterek, bunun Anayasada yer alan eşitlik ilkesi ve eğitim öğrenim hakkına aykırı olduğu, bu nedenle bu bölümler mezunlarının da mühendislik ve mimarlık tamamlama programına dahil edilmesi için gerekli düzenlemelerin yapılmasını talep etmekte, şikâyetçilerden H.U. ayrıca Yükseköğretim Kurulunun Teknik Öğretmenler İçin Mühendislik tamamlama Programlarına ilişkin karar ve işlemlerinin ve bu karar doğrultusunda yapılan sınavın hukuka aykırı olması sebebiyle iptalini talep etmektedir.

B. İdarenin Şikâyete İlişkin Açıklamaları

4) Şikâyet edilen idare Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, 11.10.2013 tarih ve 5918 sayılı yazımıza 12.11.2013 tarih ve 8080 sayılı yazıyla yazıyla, 03.12.2013 tarih ve 7797 sayılı yazımıza ise 31.12.2013 tarih ve 69834 sayılı yazı ile cevap vermiştir. İdare söz konusu yazılarında;

-3795 sayılı Bazı Lise, Okul ve Fakülte Mezunlarına Unvan Verilmesi Hakkında Kanununun 3/d maddesi ve 4.maddesi ile Teknik Öğretmenler İçin Düzenlenecek Mühendislik Programlarının Uygulama Esas ve Usulleri Yönetmelik hükümleri gereğince lisans tamamlama programının açıldığını,

-Yükseköğretim kurumlarındaki mimarlık programlarından mezun olanlara "mimar" unvanı verilmekte olduğu, teknik öğretmenlere söz konusu kanunun mühendis unvanı almasına yönelik bir düzenleme yaptığından dolayı yapı ressamlığı öğretmenliği programı mezunları için mimarlık tamamlama programı açılmadığını,

-Yapı ressamlığı öğretmenliği programı ile matbaa öğretmenliği mezunları gibi ilk çalışmada tamamlanamayan teknik öğretmen unvanını alan programlar için çalışmaların sürdüğünü belirtmiştir.

C. Olaylar

5) Yükseköğretim Kurulunun 02.05.2013 tarih ve 2013.05.639 sayılı Genel Kurul Kararıyla, Teknik Öğretmenler İçin Mühendislik Tamamlama Programı açılacak programlar belirlenerek, tamamlama programına alınacak adayları belirlemek için yapılacak merkezi Yeterlilik Sınavına ait esasların belirlenebilmesine ilişkin Yürütme Kuruluna yetki verilmiştir.

Söz konusu Genel Kurul kararında Teknik Öğretmenler için açılacak programlar arasında yapı ressamlığı, yapı tasarımı ve hazır giyim öğretmenliği programlarına yer verilmemiştir.

Yükseköğretim Kurulunun 06.06.2013 tarih ve 2013.07.840 nolu Genel Kurul kararında merkezi yeterlilik sınavının ÖSYM tarafından 21 Temmuz 2013 tarihinde yapılmasına karar verilmiştir. Bu karar 07.06.2013 tarihinde Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının resmi web sayfasından duyurulmuştur.

ÖSYM tarafından yayımlanan 2013 Teknik Öğretmenler İçin Mühendislik Tamamlama Programları Giriş Sınavı Kılavuzununun 1.1 maddesinde ÖSYM tarafından her yıl bir defa merkezi olarak Teknik Öğretmenler İçin Mühendislik Tamamlama Programları Giriş Sınavının yapılacağı belirtilmiştir.

6) Teknik Öğretmenler İçin Mühendislik Tamamlama Programına dahil edilmeyen Yapı Ressamlığı Öğretmenliği, Yapı Tasarım Öğretmenliği ve Hazır Giyim Öğretmenliği mezunu şikayetçilerden bir kısmının önceki tarihlerde Kamu Denetçiliği Kurumuna başvurmuş, kurumca verilen gönderme kararı üzerine Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı şikayetçilere konu ile ilgili olmak üzere cevap vermiştir.

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı cevabında,

-3795 sayılı Bazı Lise, Okul ve Fakülte Mezunlarına Unvan Verilmesi Hakkında Kanununun 3/d maddesi ve 4.maddesi ile Teknik Öğretmenler İçin Düzenlenecek Mühendislik Programlarının Uygulama Esas ve Usulleri Yönetmelik hükümleri gereğince lisans tamamlama programının açıldığını,

-Yükseköğretim kurumlarındaki mimarlık programlarından mezun olanlara "mimar" unvanı verilmekte olduğu, teknik öğretmenlere söz konusu kanunun mühendis unvanı almasına yönelik bir düzenleme yaptığından dolayı yapı ressamlığı öğretmenliği programı mezunları için mimarlık tamamlama programı açılmadığını,

-Yapı ressamlığı öğretmenliği programı ile matbaa öğretmenliği mezunları gibi ilk çalışmada tamamlanamayan teknik öğretmen unvanını alan programlar için çalışmaların sürdüğünü belirtmiştir.

7) Şikâyetçi H.U 10.06.2013 tarihli dilekçeyle Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına başvurmuştur. Şikâyetçi başvurusunda, Selçuk Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi

..... olduğunu, Yükseköğretim Genel Kurulu kararı uyarınca, hazır giyim öğretmenliği mezunlarının Teknik Öğretmenler İçin Düzenlenecek Mühendislik Tamamlama Programlarına başvurabilecek mezuniyet alanları arasında sayılmadığından başvuramadığını, bu uygulamanın eşitlik ilkesine aykırı olduğunu ve sınava katılabilmesi için gerekli iş ve işlemlerin yapılmasını talep etmiştir.

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı 01.07.2013 tarih ve 4526 sayılı yazısıyla şikayetçiye cevap vermiş olup, söz konusu cevabi yazıda, 21 Temmuz 2013 tarihinde ÖSYM tarafından yapılacak sınava 10-17 Haziran 2013 tarihleri arasında başvuruların alınmış olduğunu, söz konusu mühendislik tamamlama programına başvurusu alınmayan teknik öğretmen unvanını alan adaylar için ise çalışmaların sürdüğünü ve çalışmalar sonuçlandığında kamuoyuyla paylaşılacağını bildirmiştir.

D. Kamu Denetçisi Serpil Çakın'ın İnceleme ve Araştırma Bulguları

8) İlgili Kamu Denetçisi tarafından 11.10.2013 tarih ve 5918 sayılı yazı ile şikayet konusu işlemlerin yasal dayanağı olan tüm bilgi ve belgeler Yükseköğretim Kurulu Başkanlığından istenmiş, gelen yazı cevaplarından ve tüm dosya kapsamından 21.07.2013 tarihinde ÖSYM tarafından yapılan mühendislik tamamlama giriş sınavına, hazır giyim öğretmenliği, yapı ressamlığı öğretmenliği ve yapı tasarımı öğretmenliği mezunu olan şikayetçilerin, bu bölümler Teknik Öğretmenler İçin Düzenlenecek Mühendislik Tamamlama Programlarına başvurabilecek mezuniyet alanları arasında sayılmadığından başvuramadıkları tespit edilmiştir.

III. HUKUKİ DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A- İlgili Mevzuat

9) **Anayasanın 10'uncü maddesinde**, herkesin, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşit olduğu, **42'inci maddesinde** kimsenin, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamayacağı hükme bağlanmıştır.

10) **Birleşmiş Milletler (BM) İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin** 21. Maddesinde, herkesin ülkesinin kamu hizmetlerinden eşit olarak yararlanma hakkı olduğu, 26. maddesinin 1. fıkrasında herkesin eğitim hakkına sahip olduğu, Yükseköğretimin, yeteneklerine göre herkese tam bir eşitlikle açık olması gerektiği belirtilmiştir.

11) **3795 Sayılı Bazı Lise, Okul ve Fakülte Mezunlarına Unvan Verilmesi Hakkında Kanunun 3/d maddesinde** Lise üstü dört yıl süreli yüksek teknik öğretim gören erkek teknik öğretmen okulu, erkek teknik yüksek öğretmen okulu, yüksek teknik öğretmen okulu ve teknik eğitim fakültesi mezunları ile kız teknik öğretmen okulu, kız teknik yüksek öğretmen okulunun ve mesleki eğitim fakültesinin teknik eğitim veren bölümlerinden mezun olanlara "teknik öğretmen", **3/e maddesinde** ise Teknik öğretmen unvanını kazananlar için ilgili teknik eğitim fakültelerince düzenlenecek en fazla iki yarı yıl süreli tamamlama programlarını başarıyla bitirenlere dallarında "mühendis", unvanı verileceği,

4'üncü maddesinde Teknik öğretmenler için düzenlenecek mühendislik programlarının uygulama esas ve usullerinin, Yükseköğretim Kurulunca çıkarılacak yönetmelikle düzenleneceği, hükmü yer almaktadır.

12) 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 5'inci maddesinde Yükseköğretimde imkân ve fırsat eşitliğini sağlayacak önlemler alınmasının Yükseköğretimin ana ilkelerinden olduğu, 7 'nci maddesinin "ı" bendinde, Yükseköğretim kurumlarında ve bu kurumlara girişte imkân ve fırsat eşitliği sağlayacak önlemleri almanın Yükseköğretim Kurulunun görevlerinden olduğu,

45 'inci maddesinde Yükseköğretim kurumlarına giriş ve yerleştirme işlemlerinin imkân ve fırsat eşitliğini sağlayacak tedbirleri almak kaydıyla, Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen usul ve esaslara göre yapılacağı hükme bağlanmıştır.

13) Teknik Öğretmenler İçin Düzenlenecek Mühendislik Programlarının Uygulama Esas ve Usulleri Yönetmeliğinin 2'nci maddesinde, yönetmeliğin lise üstü dört yıl süreyle yüksek teknik öğretim gören erkek teknik öğretmen okulu, yüksek teknik öğretmen okulu ve yüksek öğretmen okulu ve mesleki eğitim fakültesinin teknik eğitim veren bölümlerinden mezun olarak "teknik öğretmen" unvanını kazanmış olanları kapsayacağı,

3'üncü maddesinde; teknik öğretmen unvanını kazanmış olanlar için hangi mühendislik dallarında tamamlama programlarının açılabilmesine ve bu programlara hangi dallardan mezun olan teknik öğretmenlerin katılabileceğine Üniversitelerarası Kurulun görüşü alınarak Yükseköğretim Genel Kurulunca karar verileceği,

4'üncü maddesinde; tamamlama programlarında uygulanacak müfredat programlarının mühendislik fakültelerinin lisans programları esas alınmak suretiyle teknik öğretmenlik programlarının müfredatı ile mühendislik lisans programlarının müfredatı arasındaki farklılıkları giderecek şekilde hazırlanacağı, müfredat programlarının Üniversitelerarası Kurul tarafından onaylandıktan sonra uygulanmaya konulacağı,

6'ncı maddesinde; tamamlama programına girebilmek için adayların, Üniversitelerarası Kurul tarafından ilgili mühendislik fakültelerine hazırlatılan ve her yıl bir defa merkezi olarak düzenlenen Yeterlik Sınavında (100) tam not üzerinden en az (50) not almaları gerekeceği ve en az (50) not alan adaylar arasında en yüksek not alan adaydan başlamak suretiyle kontenjan sayısı kadar aday programa girmeye hak kazanılacağı belirtilmiştir.

B- Şikâyet Konusuna İlişkin Uygulamalar

14) Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulunun 23.5.1996 günlü ve E. 1994/610, K. 1996/323 sayılı kararında;

Teknik Öğretmenler İçin Düzenlenecek Mühendislik Programlarının Uygulama Esas ve Usulleri Yönetmeliğinin 3795 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi ile davalı idareye verilen yetkiye dayanılarak yürürlüğe konulduğu, teknik öğretmen unvanını kazandıran programlar, yüksek öğrenim kurumlarındaki mühendislik programları ile doğrudan ilgili olmadığından, öncelikle, programlar arasında ilgili görülen dallar için programların açılmasının doğal olduğu, bu arada yeni mezunlar ile farklı unvanlara sahip bir kısım eski mezunların durumlarının incelemesinin de zorunlu olduğu, bunların saptanmasında, Üniversitelerarası Kurulun görüşü alınarak, **bu konuda yetkili olan Yükseköğretim Genel Kurulunca açıklanan esaslar dahilinde, hangi dallarda mühendislik tamamlama programının açılacağına karar verilmesinde hukuka aykırılık olmadığı,** yönetmeliğin bu konuyu düzenleyen 3 üncü maddesinde kanuna aykırı bir yön bulunmadığı; teknik öğretmenlere, iki yarıyıl süreli tamamlama programını başarımları halinde "mühendis" unvanı verilmesi 3795 sayılı Kanunun amir hükmü olduğuna göre, her iki

fakültenin öğretim programları karşılaştırılarak eksikliklerin saptanması ve bu doğrultuda programların düzenlenmesi için mühendislik fakültesi öğretim üyelerinin komisyonda yer almalarının da doğal olduğu, bu nedenle, yönetmeliğin konuyu düzenleyen 4 üncü maddesi kuralında hukuka aykırılık bulunmadığı; tamamlama programlarının süresinin 3795 sayılı Kanunda en fazla iki yarıyıl olarak öngörüldüğü, Yönetmeliğin 5 inci maddesi ile kanunun Yükseköğretim Kuruluna tanıdığı yetki kullanılarak, bu sürenin üst sınırının benimsenmiş olmasında da hukuka aykırılık bulunmadığı; sayıları on binleri bulan teknik öğretmenlerin, mühendis unvanını alabilmek için bu haktan yararlanmak istemeleri halinde, bir sıralama yapılarak, teknik imkanları ve kontenjanları sınırlı olan bu programa aday seçimi yapılması amacıyla sınav yapılmasını öngören ve yeterlik sınavı niteliği ön planda olan bir sınavda 50'nin altında puan alanların sıralamaya alınmamlarını öngören Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin 2 nci fıkrasının, bir zorunluluktan ileri geldiği ve hukuka aykırı olmadığı gerekçeleri ile davanın reddine karar verilmesi yönündeki, Danıştay Sekizinci Dairesince verilen 30.3.1994 günlü, E.1992/2812, K.1994/928 sayılı kararın onanmasına karar verilmiştir.

C- Kamu Denetçisi Serpil Çakın'ın Kamu Başdenetçisine Önerisi

15) İlgili Kamu Denetçisi Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının 2013 Yılı Teknik Öğretmenler İçin Mühendislik tamamlama Programlarına ilişkin karar ve işlemlerinin ve bu karar doğrultusunda yapılan sınavın hukuka aykırı olduğu yönündeki iddiaları yerinde olmadığından bu yöndeki şikayetlerin reddedilmesini önermiş, diğer yandan Yapı Ressamlığı Öğretmenliği, Yapı Tasarımı Öğretmenliği ve Hazır Giyim Öğretmenliği mezunu olup teknik öğretmen unvanını alanlar için mühendislik tamamlama programı açılmamasının hakkaniyete uygun olmadığından bu yöndeki şikayetin kabulü ile, bu bölüm mezunlarının 2014 yılı mühendislik tamamlama programına dahil edilmesi, olmadığı takdirde Yapı Ressamlığı Öğretmenliği ve Yapı Tasarımı Öğretmenliği bölümü mezunu olup teknik öğretmen unvanını alanlara mimarlık programı açılabilmesi için gerekli kanuni düzenlemenin yapılması için çalışmaların başlatılması yönünde Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına tavsiyede bulunulmasını önermiştir.

D-Hukuka ve Hakkaniyete Uygunluk Yönünden Değerlendirme ve Gerekçe

16) 3795 Sayılı Bazı Lise, Okul ve Fakülte Mezunlarına Unvan Verilmesi Hakkında Kanunun 3/d maddesinde, lise üstü dört yıl süreli yüksek teknik öğretim gören erkek teknik öğretmen okulu, erkek teknik yüksek öğretmen okulu, yüksek teknik öğretmen okulu ve teknik eğitim fakültesi mezunları ile kız teknik öğretmen okulu, kız teknik yüksek öğretmen okulunun ve mesleki eğitim fakültesinin teknik eğitim veren bölümlerinden mezun olanlara teknik öğretmen, 3/e maddesinde ise Teknik öğretmen unvanını kazananlar için ilgili teknik eğitim fakültelerince düzenlenecek en fazla iki yarıyıl süreli tamamlama programlarını başarıyla bitirenlere dallarında "mühendis", unvanı verileceği belirtilerek bu kanunun uygulamasında teknik öğretmen ve mühendislik unvanının tanımı ortaya konulmuştur.

Teknik Öğretmenler İçin Düzenlenecek Mühendislik Programlarının Uygulama Esas ve Usulleri Yönetmeliğinin 3.maddesinde, teknik öğretmen unvanını kazanmış olanlar için hangi mühendislik dallarında tamamlama programlarının açılabilmesine ve bu programlara hangi dallardan mezun olan teknik öğretmenlerin katılabileceğine Üniversitelerarası Kurulun görüşünün alınması suretiyle Yükseköğretim Genel Kurulunca karar verileceği belirtilmiş ve bu konuda Yükseköğretim Genel Kuruluna yetki verilmiştir. Yönetmeliğin 4'üncü maddesinde ise; tamamlama programlarında uygulanacak müfredat programlarının mühendislik fakültelerinin lisans programları esas alınmak suretiyle teknik öğretmenlik programlarının müfredatı ile mühendislik lisans programlarının müfredatı arasındaki farklılıkları giderecek

şekilde hazırlanacağı, müfredat programlarının Üniversitelerarası Kurul tarafından onaylandıktan sonra uygulanmaya konulacağı belirtilmiştir.

Bu düzenlemeler çerçevesinde, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının 14.03.2013 tarih ve 1795 sayılı yazısıyla müfredat hazırlama komisyonu tarafından hazırlanan alanlar ve müfredat programları Üniversitelerarası Kurul Başkanlığı'na gönderilerek görüş istenmiştir. Üniversitelerarası Kurul Başkanlığının 24.04.2013 tarih ve 4530 sayılı görüş yazısında Teknik Öğretmenler için düzenlenecek Mühendislik Programlarının Uygulama Esas ve Usulleri Yönetmeliğinin yeniden düzenlenmesi hakkındaki yazıyı inceleyen Mesleki Unvanları Belirleme Komisyonunun raporunun Üniversitelerarası Kurul'un 19.04.2013 tarihli toplantısında görüşüldüğünü, teknik eğitim fakültesinde bulunan programların mühendislik lisans tamamlama programı karşılıklarının listede verildiği şeklinde eşleştirmesinin uygun olacağı ve müfredat programlarının en fazla %50 oranında artırılıp artırılmaması hususunun üniversitelerce belirlenmesinin uygun olduğu şeklinde raporun kabul edildiği belirtilmiştir.

Kabul edilen listede yapı ressamlığı ve yapı tasarımı öğretmenliği için inşaat mühendisliği, hazır giyim öğretmenliği için ise tekstil mühendisliği programında tamamlama yapılması uygun görülmüştür.

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından Teknik Öğretmenler İçin Düzenlenecek Olan Mühendislik Tamamlama Programı çerçevesinde teknik eğitim fakültesinin değişik bölümlerinden mezun olan adaylara mühendis unvanını alabilmeleri için çalışmalar yapılmış olup, ÖSYM tarafından yapılan merkezi yeterlik sınavı sonucu yeterli puan alan adayların kontenjanlar dâhilinde ilgili mühendislik alanında tamamlama eğitimini alabilmeleri amacıyla yerleştirmeleri yapılmıştır.

Ancak Teknik Eğitim Fakültesi mezunu olup teknik öğretmen unvanını alan bölümlerden yapı ressamlığı öğretmenliği, yapı tasarımı öğretmenliği ve hazır giyim öğretmenliği bölümleri dahil olmak üzere bazı bölümlere mühendislik tamamlama programında yer verilmediği görülmektedir. Konuya ilişkin olarak alınan Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının 02.05.2013 tarih ve 2013.05.06.639 nolu Genel Kurul Kararında mühendislik tamamlama programı açılacak programların hangileri olduğu belirlenmiş, bu bölüm mezunlarının mühendislik tamamlama programına dahil edilmeme gerekçesine yer verilmemiştir.

Teknik Eğitim Fakültesi mezunlarının ilgili mühendislik dalında mühendislik tamamlama eğitiminde alması gereken derslere ilişkin Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının görevlendirilmesi uyarınca alt komisyonlar tarafından çalışma yapıldığı ve buna ilişkin 13.03.2013 raporlar düzenlendiği anlaşılmaktadır.

Yapı ressamlığı ve yapı tasarımı öğretmenliği için alt komisyon raporunda düzenlenen bu programlarının inşaat mühendisliği alanında tamamlama programı çerçevesinde 17 ders ve 51 kredi olarak belirlenmiş olup yapı ressamlığı ve yapı tasarımı öğretmenliği programlarının geneli incelendiğinde tasarım derslerinin daha yoğun olduğu ve mühendislik derslerinde önemli eksiklikler bulunduğu, bu nedenle tamamlama eğitiminin çok sayıda mühendislik dersini içerdiği, dolayısıyla bu öğretmenlik programlarının mimarlık bölümlerinde tamamlama eğitimi görmelerinin uygun olacağı tespitlerine yer verilmiştir.

Teknik Eğitim Fakülteleri Hazır Giyim Öğretmenliği Programı mezunları için Tekstil Mühendisliği Lisans Tamamlama derslerine ilişkin hazırlanan alt komisyon raporunda ise bu

program için mühendislik tamamlama programı çerçevesinde 20 fark dersi ve 51 kredi öngörölmüş başkaca bir değerdendirme yer verilmemiştir.

İdarenin şikâyetçilere ve kurumumuza verilen cevaplarda yapı ressamlığı ve yapı tasarımı öğretmenliğine ilişkin olmak üzere, Yükseköğretim kurumlarındaki mimarlık programlarından mezun olanlara "mimar" unvanı verilmekte olduğu, teknik öğretmenlere söz konusu kanunun mühendis unvanı almasına yönelik bir düzenleme yaptığından dolayı yapı ressamlığı öğretmenliği programı mezunları için mimarlık tamamlama programı açılmadığından bahsedilmiştir. İdarenin bu gerekçesinden yukarıda bahsedilen alt komisyon raporunu dikkate aldığı ve yapı ressamlığı ve yapı tasarımı öğretmenliği bölümlerinin mühendislik tamamlama için fazla sayıda fark dersi gerektirmesi nedeniyle mimarlık programı tamamlamaya uygun olduğu şeklindeki komisyon görüşüne uyduğu anlaşılmaktadır. Hazır giyim öğretmenliği için ise alt komisyon raporunda ve Yükseköğretim Kurulunun konuya ilişkin olmak üzere almış olduğu Başkanlığının 02.05.2013 tarih ve 2013.05.06.639 nolu Genel Kurul Kararında herhangi bir gerekçeye yer verilmemiştir. Ancak alt komisyon raporundan diğer teknik öğretmenlik bölümlerine kıyasla yapı ressamlığı ve yapı tasarımı öğretmenliği mezunlarının mühendislik tamamlama için daha fazla fark dersi alınması gerektiği anlaşılmaktadır.

İdarenin yapmış olduğu işlemlerin 3795 sayılı Kanun ve Teknik Öğretmenler İçin Düzenlenecek Mühendislik Programlarının Uygulama Esas ve Usulleri Yönetmeliği hükümlerinin belirlemiş olduğu usul ve verilen yetki kapsamında yapılmış olduğu anlaşılmış olup hukuka aykırılık bulunmadığı düşünülmektedir.

Her ne kadar alt komisyon raporunda yapı tasarımı ve yapı ressamlığı bölümü mezunlarının mimarlık bölümlerinde tamamlama eğitimi görmelerinin uygun olacağı tespitlerine yer verilmişse de, mimar unvanının sadece Yükseköğretim kurumlarındaki mimarlık programından mezun olanlara verilmekte olduğu, 3795 sayılı Kanunun sadece mühendislik unvanı alınmasına yönelik bir düzenleme yaptığı anlaşıldığından yapı ressamlığı ve yapı tasarımı öğretmenliği programı mezunları için mimarlık lisans tamamlama programı açılmamasında da hukuka aykırılık bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

Bu çerçevede şikâyetçilerin Yükseköğretim Kurulunun Teknik Öğretmenler İçin Mühendislik Tamamlama Programlarına ilişkin karar ve işlemlerinin ve bu karar doğrultusunda yapılan sınavın hukuka aykırı olduğu yönündeki iddiaları yerinde görülmemiştir.

17) Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının 23.09.2013 tarih ve 7153 sayılı yazısıyla Teknik Öğretmenler İçin Düzenlenecek Mühendislik Programlarının Uygulamasına Dair Açıklama, Tamamlama Programı Açılan Mühendislik Alanları ve Mühendislik Tamamlama Programında verilecek derslere ilişkin bilgiler üniversitelere bildirilmiş olup yazı ekinde yer alan açıklamalarda, 10 dersten az olmamak üzere tamamlama için belirlenen derslerde üniversite senatosu tarafından en fazla %30 oranında değişiklik yapılabileceği, üniversite senatoları tarafından "Mühendislik Tamamlama" müfredatındaki derslerin en az %50 oranında artırılabilceği belirtilmiştir.

Yükseköğretim Kurulunun mühendislik tamamlama programında derslerin en az %50 oranında artırılabilceğine ilişkin üniversite senatolarına yetki vermesi uygulamada farklı bir fiili durum yaratmaktadır. Örneğin Ağaç İşleri Mühendisliği alanında tamamlama programı için Yükseköğretim Kurulunca 14 adet ders öngörölmüştür. Üniversite senatosuna verilen müfredatta yer alan dersleri %50 artırılabilceği yetkisi çerçevesinde üniversite bu yetkisini tam

olarak uygulaması durumunda ders sayısı 21 olarak deęiŒecektir. Bir baŒka örnekte ise tekstil ğretmenliği ve tekstil terbiye ğretmenliği için tekstil mühendisliği dalında tamamlama eğitiminde Yükseköğretim Kurulunca ngrlen ders sayısı 15 olup, niversite senatosuna verilen müfredatta yer alan derslerin %50 artırılabileceği yetkisi çerçevesinde niversite bu yetkisini tam olarak uygulaması durumunda ders sayısı 21-22 olarak deęiŒecektir. Alt komisyon raporunda mühendislik tamamlama programı için yapı ressamlığı ve yapı tasarı öğretmenliğine iliŒkin 17, hazır giyim öğretmenliğine iliŒkin ise 20 fark dersi ngrlmŒtr. Bu durumda üniversitelere tanınan müfredatın %50 oranında artırılması yetkisi ile daha fazla fark ders alınması gerektiği dŒnldęnden mühendislik tamamlama programı açılmadığı belirtilen yapı ressamlığı ve yapı tasarı ğretmenliği bölümü ile diğer mühendislik tamamlama programları ders sayısı neredeyse eŒitlenmektedir.

Anayasada yer alan eŒitlik ilkesi aynı hukuki durumda bulunanlara aynı muamelenin farklı hukuki durumda bulunanlara farklı muamelenin uygulanmasını gerektirmektedir. Bu ilke, aynı hukuksal durumda olanlara aynı kuralların uygulanmasını sağlamakta, ayrıcalıklı kiŒi ve toplulukların yaratılmasını ise engellemektedir. EŒitlik ilkesiyle aynı hukuksal durumda bulunan kiŒiler arasında haklı bir nedene dayanmayan ayırımın önlenmesi amalanmıŒtır.

DanıŒtay 12. Dairesinin 22.2.2006 tarih ve E. 2004/4382, K. 2006/539 sayılı kararında vurgulandığı gibi idare hukuku alanında eŒitlik ilkesi kamu hizmeti kavramı ile birlikte aktarılmaktadır. Buna göre eŒitlik kamu hizmetinin genel ilkelerinden biridir. Bu çerçevede idare, kamu hizmetini dilediğine sunmakta zgr olmadığı gibi, eŒit durumda bulunanlara eŒit biçimde sunmak zorundadır. Kamu hizmetinin tarafsızlığı ilkesi, ayrımcılık yapmama yükümlülüğünü de içinde barındırmaktadır.

3795 sayılı Kanun ve Teknik ğretmenler için Düzenlenecek Mühendislik Programlarının Uygulama Esas ve Usulleri Yönetmeliği ile Teknik Eğitim Fakültelerinden mezun olan teknik öğretmenlerden, düzenlenecek tamamlama programlarını baŒarıyla bitirenlere dallarında mühendis unvanı verilmesi öngörülmektedir. Her ne kadar teknik ğretmen unvanını kazanmıŒ olanlar için hangi mühendislik dallarında tamamlama programlarının aılabileceğine ve bu programlara hangi dallardan mezun olan teknik öğretmenlerin katılabileceğine niversitelerarası Kurulun grŒ alınarak karar verme yetkisi Yükseköğretim Genel Kurulunda olsa bile idare bu yetkiyi Anayasa, Uluslararası mevzuat ve ilgili kanunlar çerçevesinde eŒitlik ilkesi ve eğitimde fırsat eŒitlięini sağlayacak Œekilde kullanmak zorundadır.

Mevcut bilgiler ve uygulamada yaratılan fiili durum çerçevesinde yapı ressamlığı, yapı tasarımı ve hazır giyim ğretmenliği için mühendislik tamamlamada çok fazla ders gerektirmesi sebebiyle bunların kapsam dıŒında bırakılması eŒitlik ve fırsat eŒitlięine aykırı dŒmektedir. Nitekim Yükseköğretim Genel Kurulunun konuyla ilgili Genel Kurul kararlarında farklı bir gerekçeyle bu bölümlerin kapsam dıŒı bırakıldığına dair bilgiye de yer verilmemiŒtir.

Bu erevede Yükseköğretim Kurulu BaŒkanlıęının yapı ressamlığı, yapı tasarımı ve hazır giyim ğretmenliği mezunlarının mühendislik tamamlama programına dahil etmemesinin hakkaniyete uygun olmadığı kanaatine varılmıŒtır.

IV.HAK ARAMA ZGRLğNE İLİŒKİN YASAL MEVZUAT

A.Dava Açma Sresinin Yeniden BaŒlaması

18) 14/6/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 21 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, bu tavsiye kararı üzerine otuz gün içinde herhangi bir işlem tesis edilmez veya eylemde bulunulmaz ise durmuş olan dava açma süresi kaldığı yerden işlemeye başlayacaktır.

B.Yargı Yolu

19) 2709 Sayılı 1982 Anayasası'nın Temel Hak ve Hürriyetlerin Korunması Başlıklı 40.maddesinin 2.fıkrasında, "Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır." hükmü yer almakta olup, 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, ilgili idarenin işlemine karşı 60 günlük dava açma süresinden arta kalan süre içinde Ankara İdare Mahkemesine yargı yolu açıktır.

V-KARAR

Açıklanan gerekçelerle;

I) Yapı Ressamlığı ve Yapı Tasarımı öğretmenliği mezunlarına mimarlık tamamlama programının açılmaması ve Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının 2013 Yılı Teknik Öğretmenler İçin Mühendislik Tamamlama Programına Giriş Sınav ve işlemlerinde hukuka aykırılık bulunmadığından sınavın iptali yönündeki şikayetlerin REDDİNE,

II) Yapı Ressamlığı Öğretmenliği, Yapı Tasarımı Öğretmenliği ve Hazır Giyim Öğretmenliği mezunu olup teknik öğretmen unvanını alanlar için mühendislik tamamlama programı açılmaması hakkaniyete uygun olmadığından bu yöndeki şikayetin kabulü ile; anılan bölüm mezunlarının 2014 yılı ve sonrasında açılacak olan mühendislik tamamlama programlarına dahil edilmesi hususunda

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞINA TAVSİYEDE BULUNULMASINA,

6328 Sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20. maddesinin 3. fıkrası uyarınca, merciince bu karar üzerine tesis edilecek işlemin ya da tavsiye edilen çözüm uygulanabilir nitelikte görülmediği takdirde gerekçesinin otuz gün içinde Kurumumuza bildirilmesinin zorunlu olduğuna,

Kararın şikayetçilere ve Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına tebliğine,
Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisi'nce karar verildi.

M.Nihat ÖMEROĞLU
Kamu Başdenetçisi